

NOTAT Hvad fastholder sygeplejersker i faget?

I perioden 14. maj til 9. juni 2023 har DSR Analyse gennemført en arbejdsmiljøundersøgelse (SATH 2023) blandt 8.000 beskæftigede medlemmer af Dansk Sygeplejeråd. 42% af de inviterede deltog i undersøgelsen. Dette notat præsenterer resultater ift. sygeplejerskernes forventninger til at blive i faget.

Hovedresultater

- 14% af de beskæftigede sygeplejersker har inden for den seneste måned søgt andet job, hvoraf hovedparten har søgt andet job inden for sygeplejefaget.
- 61% af de beskæftigede sygeplejersker vil i høj eller meget høj grad anbefale andre at søge en stilling på deres arbejdsplads. Dog er andelen lavere blandt sygeplejerskerne ansat i regionerne (49%) og højere blandt de privatansatte sygeplejersker (66%).
- Det forhold, som har størst betydning for, om sygeplejerskerne ønsker at blive i deres nuværende job som sygeplejerske om 3 år, er "en større økonomisk gevinst".
- Færre end 2 ud af 3 (64%) regner med at være på deres nuværende arbejdsplads om 3 år. Sygeplejerskerne i den regionale sektor forventer i lavere grad at være ansat på deres nuværende arbejdsplads 3 år (61%) modsat de privatansatte sygeplejersker (76%).
- Sygeplejersker, der ikke regner med at være på deres nuværende arbejdsplads om 3 år angiver i højere grad:
 - o at være udbændte pga. arbejdet
 - o at de ofte eller hele tiden oplever stress
 - o at have sygefravær pga. arbejdsrelateret stress
 - o at have et ringere generelt psykisk arbejdsmiljø på arbejdspladsen
 - o at have ringere mulighed for at kunne udføre arbejdet i en tilfredsstillende kvalitet
 - o at der er et højt arbejdstempo, som medfører, at de ikke når alle arbejdsopgaver
- Det er især sygeplejersker, der er ansat på medicinske sengeafdelinger, skadestue og fælles akutmodtagelser, kirurgiske afdelinger og psykiatriske sengeafdelinger, som ikke regner med at arbejde det samme sted om tre år.
- Medicinske sengeafdelinger og skadestuer og fælles akutmodtagelser er de afdelingstyper med den laveste gennemsnitlige anciennitet (antal år efter autorisation) blandt sygeplejerskerne. De medicinske sengeafdelinger er derudover den eneste af afdelingstyperne, hvor den gennemsnitlige anciennitet er lavere end 10 år.

Jobsøgning

14% af de beskæftigede sygeplejersker har inden for den seneste måned søgt andet job, hvoraf hovedparten har søgt andet job inden for sygeplejefaget. Dette fremgår af tabel 1. 4% har søgt job inden for sygeplejefaget og samme felt, 7% har søgt job inden for faget, men i et andet felt/speciale, og 3% har søgt ud af faget den seneste måned. Sygeplejersker ansat i den private sektor søger i lavere grad andet job end sygeplejersker ansat i kommuner og regioner.

Tabel 1. Har du søgt andet job inden for den seneste måned?

	Region	Kommune	Privat	Alle
Ja, til et job inden for sygeplejefaget og inden for samme felt som i dag	4%	4%	4%	4%
Ja, til et job inden for sygeplejefaget men ikke inden for samme felt som i dag	7%	8%	4%	7%
Ja, til et job uden for sygeplejefaget	3%	3%	3%	3%
Nej	87%	86%	89%	86%
Antal	1682	719	178	2.682

Anm: Beskæftigede sygeplejersker. Data er vægtet. Der er for få i staten (n=36) til at disse kan fremvises separat i tabellen, men de indgår i totalen i højre kolonne. Det har været muligt at sætte flere kryds, hvorfor procenterne overstiger 100. Kilde: SATH 2023, DSR Analyse

Tabel 2 viser, at 61% af sygeplejersker i høj eller meget høj grad vil anbefale andre at søge en stilling på deres arbejdsplads. Dog er andelen lavere blandt sygeplejersker ansat i regionerne (49%) end de privatansatte sygeplejersker (66%).

Tabel 2. Vil du anbefale andre at søge en stilling på din arbejdsplads?

	Region	Kommune	Privat	Alle
I meget høj grad	25%	26%	38%	27%
I høj grad	24%	34%	28%	34%
Delvist	30%	30%	24%	30%
I lav grad	7%	7%	5%	7%
I meget lav grad	4%	4%	5%	4%
Antal	1674	717	176	2.643

Anm: Beskæftigede sygeplejersker. Pga. af afrundinger summer procenterne ikke altid til 100%. Data er vægtet. P=0,044. Kilde: SATH 2023, DSR Analyse

Sygeplejerskerne er også blevet spurgt til hvilke faktorer, der har størst betydning for, om de bliver i deres nuværende job som sygeplejerske om 3 år. Det var muligt at vælge op til tre faktorer.

Tabel 3 viser, at "en større økonomisk gevinst" er den faktor, som flest har angivet. Dette gælder både ansatte i den offentlige og private sektor. Derefter kommer "Et bedre arbejdsmiljø".

Tabel 3. Hvad har størst betydning for om du er i dit nuværende job som sygeplejerske om 3 år? (sæt max 3 kryds)

	Region	Kommune	Privat	Alle
En større økonomisk gevinst (højere løn/højere tillæg)	67%	61%	48%	64%
Et bedre arbejdsmiljø (fx mindre travlhed/lavere arbejdspress/kolligal opbakning)	51%	44%	33%	47%
Bedre kompetenceudviklingsmuligheder	27%	33%	20%	28%
Bedre tid til tværfagligt og sygeplejefagligt samarbejde	19%	23%	11%	19%
Mindre vagtbelastning	19%	7%	4%	14%
Større indflydelse på planlægning af vagtskema/arbejdstid	17%	10%	8%	14%
Bedre balance mellem ansvar og kompetencer	13%	13%	12%	13%
Øget fleksibilitet	12%	10%	8%	11%
Bedre arbejdstider	13%	6%	4%	10%
Mere forudsigelighed i vagtplan (færre spontane ændringer i skema/arbejdstid)	8%	4%	3%	6%
Andet	7%	7%	11%	7%
Der er ikke noget af ovenstående, der er nødvendigt for at fastholde mig i mit nuværende job	8%	12%	22%	10%
Ved ikke	1%	1%	2%	2%
Antal	1682	719	178	2.643

Anm.: Beskæftigede sygeplejersker. Data er vægtet. Der er for få i staten (n=36) så disse er ikke fremvist separat, men indgår i totalen i højre kolonne. Det har været muligt at sætte flere kryds, hvorfor procenterne overstiger 100. Kilde: SATH 2023, DSR Analyse

Færre end 2 ud af 3 (64%) regner med at være på deres nuværende arbejdsplads om 3 år. Sygeplejerskerne i den regionale sektor forventer i lavere grad at være ansat på deres nuværende arbejdsplads om 3 år (61%) end de privatansatte sygeplejersker (76%). Dette fremgår af tabel 4.

Tabel 4. Regner du med at være på din nuværende arbejdsplads om tre år?

	Region	Kommune	Privat	Alle
Ja	61%	66%	76%	64%
Nej	39%	34%	24%	36%

Antal	1682	719	178	2.611
-------	------	-----	-----	-------

Anm: Beskæftigede sygeplejersker. Pga. af afrundinger summer procenterne ikke altid til 100%. Data er vægtet. Der er statistisk signifikant forskel på sektorerne, da $p < 0,05$. Kilde: SATH 2023, DSR Analyse .

Undersøgelsen indeholder en række andre spørgsmål. Holdes resultaterne fra tabel 4 op mod stress, sygefravær og arbejdsmiljøforhold findes følgende sammenhænge præsenteret i figur 1-6. Det er vigtigt at bemærke, at disse sammenhænge ikke er kausale sammenhænge.

Sygeplejersker, der ikke regner med at være på deres nuværende arbejdsplads om 3 år, angiver i højere grad:

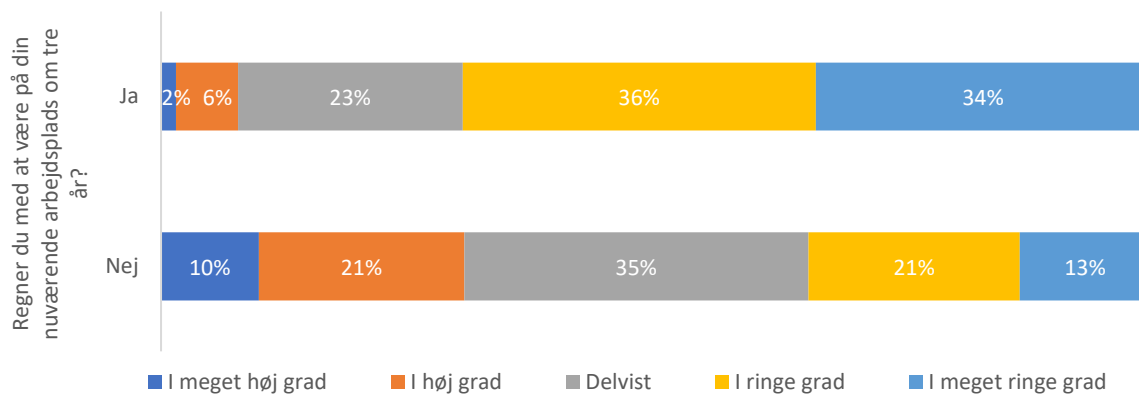
- at være udrændte pga. arbejdet
- ofte eller hele tiden at opleve stress
- at de have haft sygefravær pga. arbejdsrelateret stress
- at have et ringere generelt psykisk arbejdsmiljø på arbejdspladsen
- at have ringere mulighed for at kunne udføre arbejdet i en tilfredsstillende kvalitet
- at der er et højt arbejdstempo, der medfører, at de ikke når alle arbejdsopgaver

Figur 1 viser, at sygeplejerskerne, der ikke forventer at være på deres arbejdsplads om tre år, oftere angiver at være udrændte på grund af arbejdet, end af dem, der forventer at arbejde samme sted om tre år.

Jf. figur 1 angiver 8 % af sygeplejerskerne, der regner med fortsat at arbejde samme sted om tre år, at de i meget høj (2%) eller høj (6%) grad føler sig udrændte på grund af deres arbejde, mens yderligere 23% føler sig delvist udrændte pga. af deres arbejde.

Til sammenligning svarer næsten en tredjedel (31%) af dem, der ikke regner med at arbejde samme sted om tre år, at de i meget høj (10%) eller høj (21%) grad føler sig udrændte på grund af arbejdet, mens yderligere 35% delvist føler sig udrændte pga. af deres arbejde.

Figur 1. Føler du dig udrændt på grund af dit arbejde?

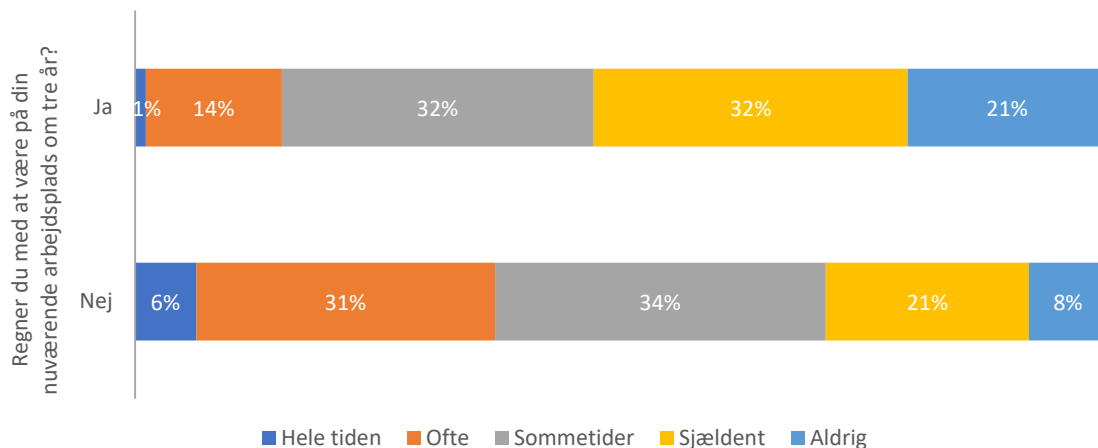

Anm: Baseret på svar fra 2.594 beskæftigede sygeplejersker. Pga. af afrundinger summer procenterne ikke altid til 100%. Data er vægtet. Der er statistisk signifikant forskel på grupperne, da $p < 0,05$. Kilde: SATH 2023, DSR Analyse

Figur 2. viser andelen af sygeplejersker i de to grupper (dem, der regner med at arbejde samme sted om tre år, og dem, der ikke gør), som inden for de to sidste uger op til undersøgelsen har følt sig stressede. Det fremgår heraf at flere af de sygeplejersker, der ikke forventer at arbejde samme sted om tre år, ofte eller altid har følt sig stressede de sidste to uger, end af de sygeplejersker, der regner med at arbejde det samme sted om tre år.

37% af sygeplejerskerne, der ikke regner med at arbejde på samme arbejdsplads om tre år, har inden for de sidste to uger ofte (6%) eller altid (31%) følt sig stressede. Til sammenligning svarer 15% af de sygeplejersker, der forventer at arbejde samme sted om tre år, at de ofte (14%) eller altid (1%) har følt sig stressede.

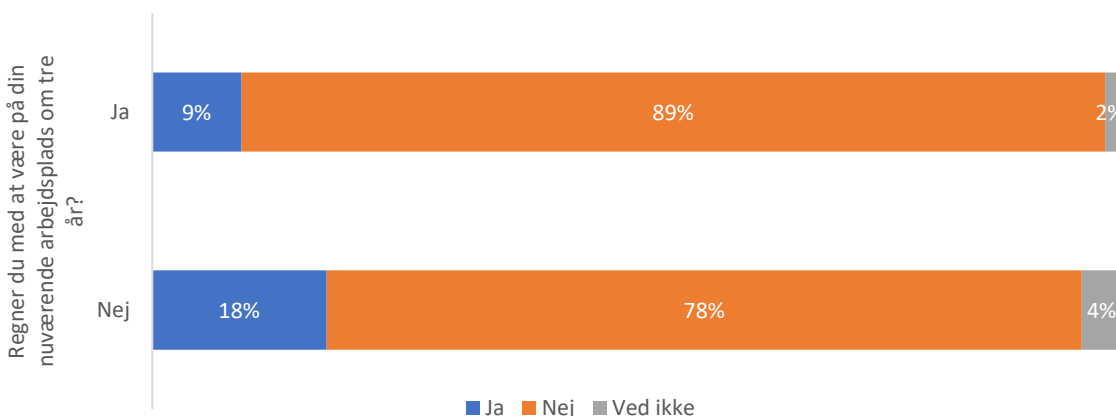
Figur 2. Hvor ofte har du følt dig stresset i de sidste to uger?

Anm: Baseret på svar fra 2.601 beskæftigede sygeplejersker. Pga. af afrundinger summer procenterne ikke altid til 100%. Data er vægтет. Der er statistisk signifikant forskel på grupperne, da $p < 0,05$. Kilde: SATH 2023, DSR Analyse

Derudover angiver flere af de sygeplejersker, der ikke regner med at arbejde samme sted om tre år, at de inden for det seneste år har haft stressrelateret sygefravær, sammenlignet med dem der forventer at arbejde samme sted jf. figur 3. 18% af dem, der ikke forventer at arbejde samme sted, angiver at have haft sygefravær det seneste år grundet arbejdsrelateret stress, mens det gælder 9% af de sygeplejersker, der forventer at arbejde samme sted.

Figur 3. Har du haft sygefravær pga. arbejdsrelateret stress inden for de sidste 12 måneder?

Anm: Baseret på svar fra 2.603 beskæftigede sygeplejersker. Pga. af afrundinger summer procenterne ikke altid til 100%. Data er vægтет. Der er statistisk signifikant forskel på grupperne, da $p < 0,05$. Kilde: SATH 2023, DSR Analyse

Ud fra figur 4 kan det ses, at tilfredsheden med det psykiske arbejdsmiljø er lavere blandt sygeplejerskerne, der svarer, at de ikke forventer at arbejde på deres nuværende arbejdsplads om tre år (I gennemsnit angiver de tilfredsheden med det psykiske arbejdsmiljø til at være 5,8 point på en skala fra 0 til 10 mulige), mens sygeplejersker, der forventer at arbejde det samme sted om tre år i gennemsnit angiver at have en tilfredshed med det psykiske arbejdsmiljø på 7,5.

Figur 4. Tilfredshed med det generelle psykiske arbejdsmiljø og planer om at blive på arbejdspladsen om tre år

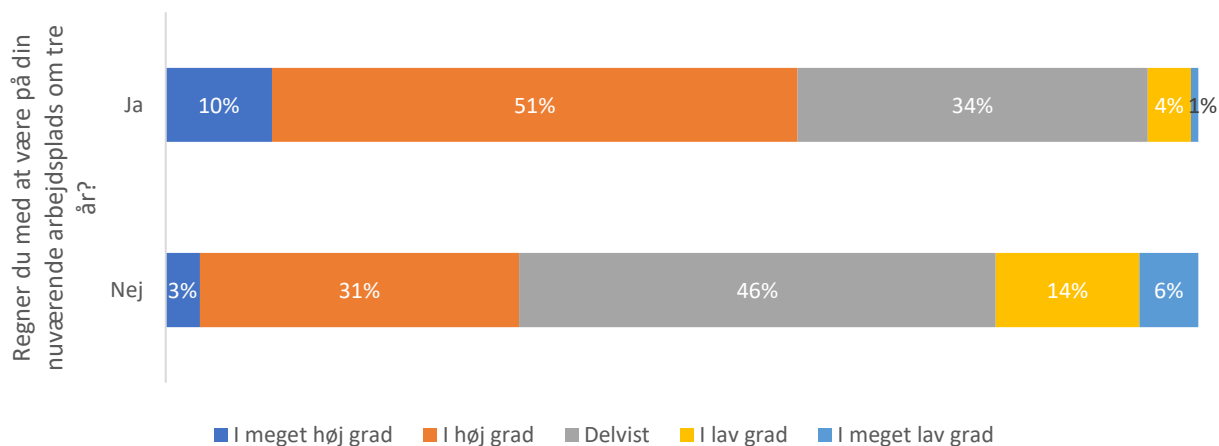

Anm: Baseret på svar fra 2.608 beskæftigede sygeplejersker. Data er vægtet. Kilde: SATH 2023, DSR Analyse

Sygeplejerskerne, som ikke regner med at arbejde det samme sted om tre år, angiver derudover oftere, at de ikke kan udføre deres arbejde i en kvalitet, som de er tilfredse med.

En femtedel (20%) af dem, angiver, at de i lav (14%) eller meget lav grad (6%) kan udføre deres arbejde i en kvalitet, som de er tilfreds. Til sammenligning gælder det 5% af de sygeplejersker, der forventer at arbejde det samme sted om tre år.

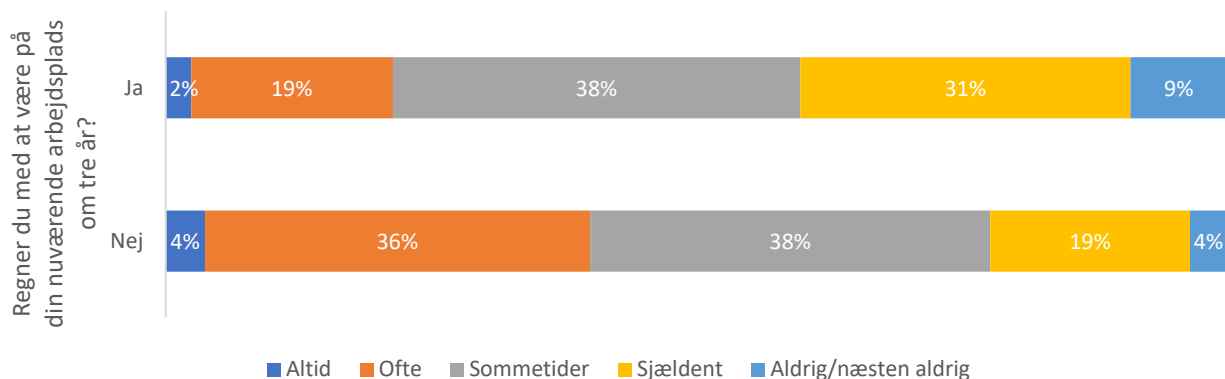
Figur 5. Kan du udføre arbejdet i en kvalitet, du er tilfreds med?

Anm: Baseret på svar fra 2.604 beskæftigede sygeplejersker. Pga. af afrundinger summer procenterne ikke altid til 100%. Data er vægtet. Der er statistisk signifikant forskel på grupperne, da $p < 0,05$. Kilde: SATH 2023, DSR Analyse

Derudover angiver 40% af sygeplejerskerne, som ikke regner med at arbejde på deres nuværende arbejdsplads om tre år, at de altid (4%) eller ofte (36%) ikke når deres arbejdsopgaver. Det er næsten en dobbelt så stor andel som blandt de sygeplejersker, der forventer at arbejde det samme sted om tre år, hvoraf omkring en femtedel (21%) angiver altid (2%) eller ofte (19%) ikke at nå alle deres arbejdsopgaver.

Figur 6. Hvor ofte sker det, at du ikke når alle dine arbejdsopgaver?

Anm: Baseret på svar fra 2.601 beskæftigede sygeplejersker. Pga. af afrundinger summer procenterne ikke altid til 100%. Data er vægtet. Der er statistisk signifikant forskel på grupperne, da $p < 0,05$. Kilde: SATH 2023, DSR Analyse

På tværs af afdelingstyper

Endvidere ses det, at det i højere grad er sygeplejersker ansat på medicinske sengeafdelinger, skadestue og fælles akutmodtagelser, kirurgiske afdelinger og psykiatriske sengeafdelinger, der ikke forventer at være på nuværende arbejdsplads om 3 år.

Tabel 5. Regner du med at være på din nuværende arbejdsplads om tre år? – Fordelt på afdelingstype og sektor

	Ja	Nej	Antal
Region i alt*	61%	39%	1.682
Opvågning + røntgen	76%	24%	50
Ambulatorium inkl. dagklinik	70%	30%	348
Intensiv	70%	30%	115
Operation	69%	31%	125
Børneafdeling	64%	36%	77
Anæstesi	61%	39%	80
Psykiatrisk afdeling	59%	41%	133
Kirurgisk afdeling	55%	45%	182
Skadestue + Fælles akutmodtagelse (FAM)	50%	50%	111
Medicinsk afdeling	45%	55%	249
Anden regional	66%	34%	187
Kommunal i alt *	66%	34%	719
Sundhedspleje	80%	20%	74
Centre, akutfunktion, sygeplejeklinik	71%	29%	132
Plejhjem mv.	64%	36%	191
Hjemmepleje/hjemmesygepleje	61%	39%	221
Anden kommunal	62%	38%	90
Privat i alt *	76%	24%	178
Praktiserende læge inkl. speciallæge	76%	24%	119
Øvrig privat	75%	25%	57

Anm: Baseret på svar fra 2.578 beskæftigede sygeplejersker (for afdelingstype) og 2.682 (for sektor). *Inkluderer også svar fra sygeplejersker, som har angivet sektor, men ikke afdelingstype, totalen af svar på tværs af afdelingstyper kan derfor være mindre end for sektorerne. Statslige sygeplejersker indgår ikke i tabellen, da færre end 50 har besvaret spørgsmålene. Pga. af afrundinger summer procenterne ikke altid til 100%. Data er vægtet. Der er statistisk signifikant forskel på grupperne, da $p < 0,05$. Kilde: SATH 2023, DSR Analyse

Tabel 6 viser den gennemsnitlige anciennitet opgjort i antal år efter autorisation fordelt på afdelingstype og sektor. Heraf fremgår det, at medicinske sengeafdelinger og skadestuer og fælles akutmodtagelser er de afdelingstyper med den laveste gennemsnitlige anciennitet blandt sygeplejerskerne i undersøgelsen. De medicinske sengeafdelinger er derudover den eneste af afdelingstyperne, hvor den gennemsnitlige anciennitet er lavere end 10 år.

Tabel 6. Gennemsnitlig anciennitet (år siden autorisation) – Fordelt på afdelingstype og sektor

	Gns. Anciennitet (år)	Antal svar
Region i alt*	17,2	1.682
Anæstesi	24	82
Opvågning + røntgen	23,5	51
Ambulatorium inkl. dagklinik	21,1	356
Operation	20,9	126
Psykiatrisk afdeling	16,4	136
Børneafdeling	15,1	78
Intensiv	15,1	115
Kirurgisk afdeling	13,2	184
Skadestue + Fælles akutmodtagelse (FAM)	11,5	114
Medicinsk afdeling	9,8	250
Anden regional	22,2	189
Kommunal i alt *	20	719
Sundhedspleje	24,4	75
Centre, akutfunktion, sygeplejeklinik	20,5	135
Hjemmepleje/hjemmesygepleje	19,5	223
Plejehjem mv.	17,4	192
Anden kommunal	22,1	93
Privat i alt *	24,4	179
Praktiserende læge inkl. speciallæge	25,3	121
Øvrig privat	22,4	57
Alle sektorer (inkl. stat) *	18,4	2.934

Anm: Baseret på 2.613 beskæftigede sygeplejersker (for afdelingstype) og 2.934 (for sektor). *Inkluderer også sygeplejersker, som har angivet sektor, men ikke afdelingstype, totalen af svar på tværs af afdelingstyper kan derfor være mindre end for afdelingstyperne. Statslige sygeplejersker indgår ikke i tabellen, da færre end 50 har besvaret spørgsmålene, men er inkluderet for totalen på tværs af sektorer. Data er vægtet. Kilde: SATH 2023, DSR Analyse

Bilagstabeller

Bilagstabel 1 og 2 er hhv. tabel 1 og 4 ekskl. ledere og sygeplejersker, der ikke til daglig udfører klinisk sygepleje med patient-/borgerkontakt.

Bilagstabel 1. Har du søgt andet job inden for den seneste måned? (sygeplejersker med daglig patient-/borgerkontakt ekskl. ledere)

	Region	Kommune	Privat	Alle
Ja, til et job inden for sygeplejefaget og inden for samme felt som i dag	4%	5%	6%	4%
Ja, til et job inden for sygeplejefaget men ikke inden for samme felt som i dag	7%	10%	5%	8%
Ja, til et job uden for sygeplejefaget	3%	3%	3%	3%
Nej	87%	83%	88%	86%
Antal	1.379	445	145	1.990

Anm: Beskæftigede sygeplejersker uden ledelsesansvar, der udfører klinisk sygepleje med daglig patient-/borgeransvar. Data er vægtet. Det har været muligt at sætte flere kryds, hvorfor procenterne overstiger 100. Kilde: SATH 2023, DSR Analyse

Bilagstabel 2. Regner du med at være på din nuværende arbejdsplads om tre år? (sygeplejersker med daglig patient-/borgerkontakt ekskl. ledere)

	Region	Kommune	Privat	Alle
Ja	60%	64%	76%	62%
Nej	40%	36%	24%	38%
Antal	1.365	444	142	1.971

Anm: Beskæftigede sygeplejersker uden ledelsesansvar, der udfører klinisk sygepleje med daglig patient-/borgeransvar. Pga. af afrundinger summer procenterne ikke altid til 100%. Data er vægtet. Der er statistisk signifikant forskel på sektorerne, da $p < 0,05$. Kilde: SATH 2023, DSR Analyse

Metode

Resultaterne er baseret på svar fra en spørgeskemaundersøgelse om sygeplejerskers arbejdsmiljø, helbred og trivsel (SATH). Undersøgelsen er gennemført i maj-juni 2023, hvor 8.000 tilfældigt udvalgte beskæftigede medlemmer af Dansk Sygeplejeråd blev inviteret. 42% besvarede undersøgelsen. Respondenterne er lovet fortrolighed og efter dataindsamlingen er besvarelsene anonymiseret således at der ikke findes hverken navne, adresser, mails eller medlemsnummer som kan kobles til de enkelte besvarelser.

Spørgeskemaet udgøres af et udvalg af validerede spørgsmål fra "Virksomhedsskemaet" udviklet og testet af Det Nationale forskningscenter for Arbejdsmiljø (herefter NFA). Derudover er der tilføjet nogle specifikke spørgsmål om arbejdsvilkår såsom vagtbelastning og sygeplejerskerne arbejdsområde.

Respondenterne kunne i undersøgelsen gå videre til næste spørgsmål uden at besvare svarende til opsætningen i "Virksomhedsskemaet". Det betyder, antallet af besvarelser varierer fra spørgsmål til spørgsmål.

En bortfaldsanalyse viser mindre skævheder i bortfaldet. Der er udarbejdet en vægt, som tager højde for de mindre skævheder i forhold til alder, geografi, TR-status, sektor og anciennitet. Alle resultater er vægtet. Analyserne er endvidere baseret på gennemførte og ufuldstændige besvarelser.

